

Landskap: Blekinge Län

Härad: Medelstena

Socken: Lillhärada

Uppteckningsår: 1932

Upptecknat av:

Adress: Lillhärada Holmsjö

Berättat av: Anders Jönsson

Född år 1849 i Lillhärada, Ble

Uppteckningen rör sig om allmän uppfödning av dyur, ^{MINDRE TILLFÖRLITLIGT}
 har man även mjölkatt stån?
 ja vid särskilda tidar och dagar, såsom dagen före
 skäntardagen då mjölkade man sina stån i gav
 samma stö där mjölken atta dri-ka, män upplän-
 dad med narsinnande vatten, för så där natten
 hade våra fälar för sig att klämma häringar
 na mjölkade stöarna för att medhöra därna mjölk
 till klämma, män då mjörarna hade fått si
 sig av sin egen mjölk samt med narsinnan-
 de vatten hade dessa trollhästar icke någon macht
 till att hamma sina händer vid lufets spenar,
 ha en trollhäring ist att mjölka ett stö vid —

Bhänge
Lindstam
Sällbröda

3592

P. E. Pettersson
Br. and. Jacobson
Född 1849

#4 HUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESBOK

2

detta tillfälle hade stoett aldrig föda fram nå-
gon fålange mer, man sade att det stoett hade bli-
vett frysingsstulen och hade följaktligen aldrig
bli sk. tiad mera, samma förhållande var det då
en trollhare hade diatt märren då försvan dien
i spenarna och då fölett skulle dia följt det endast
blod ett sådant stä ham aldrig till att giva di
mer, för att förhindra detta myälmade man stoen
och blandade myälmen med fängsret i vittlön och
smorde in spenarna med järne brväll då sådana
utmärkta dagar närmade sig, ja si våra förfäder
hade sina beväringar på sådana dagar och hägti-
dar då häringarna var ute på dyngan vid la-
gärdännen i härnade smör i soläpplingen i sände
i väg sina trollharar på alla håll och sprek, si
högst mitt och höras smalt smärett till may föras,
när haren med märmyälm far, det befrämja osten i mitt har. —

MINRE TILLFÖRLITLIGT

Landskap: Blekinge

Härad: Mönsterås

Socken: Sillhärda

Uppteckningsår: 1932

Upptecknat av: P. G. Ritterson

Adress: Kalmusjö

Berättat av: Anders Israëlsson

Född år 1842 i Sillhärda

Uppteckningen rör sig om stomyäls som letemedel.

Stomyälsken var darsutem värtig, färren del nybuddammar
 såsom slagett, shervan, brinsat, ögonnytt, öronsprång,
 frösa, osv. då någon hade slagett skulle man passa
 på att hålla i honom eller hända en shed stomyäls
 så släpte slaget fallt som dät alldrig fönnit till
 hett endast någon påssan var omedelbar närhet
 och hade stomyälsken till hands, dät är en ganska
 enkel sak att passa på, för sin som är behäftad
 med slagett dät visar sig mest en brast för än dät
 hammar för allvar, med nybuddammar i kroppen
 och ögonnytt och ögonen rullar fram och ätar
 har man då stomyäls till hands att ge honom en shed

MINORE TILFÖRLITLIGT

INDRE-TILFÖRLITLIGT

sin försämrings mykningen, och straxt är man återstald,
d. v. s. man blir inte föi för sin sjukdom, efter som den
ihammen härstammar i vanliga fall från lyften av
att modaren har vid något tillfälle blivit häftigt rädd
vid slakt och män för tillfället är det en god yäp,
och därför var våra avsmnade fäder förståndiga uti
så väl detta som allt annat att myäthastan och ta
vara på myäthen och försvara den till man behöfde
ta den i bruk för något vist ändamål, förvaringsham-
sten är heller inte stas man endast blandar på några
droppar hamfartspit så man har den hur länge
som helst, ja det är hela hamsten, och hamfartspiten
är ju på samma gång välyörande vid många sjuk-
dommar efter gammal sed, män i mämyäthen har
det den egenheten att myäthen man icke sanna väl
skakas något, män den är därför icke skänd så man
skakar hring den har den sitt vanliga utseende och pöy. —

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör sig om hur man brukade shervan mäd
 nämyälh, dät var kanske något mera underlig be-
 handlingmetad man hade med dät, för si då måste man
 rätta sig äftar tidens omshiften såsom ny och ned och
 även mitt i primen, som våra fäder kallade ombytt
 mella ny och nedan, ja si man skulle ye där nyhe
 nio droppar stamyälh och lika många droppar brvin-
 nämyälh tre gånger på nyet, och lika många droppar
 och gånger på nedan, samt en sådan dos mitt i pri-
 men, dät hade till uppdrag att befrin dän nyhe från
 sin nyhedan som vägan lättensig, brvinna var
 rasken till dröigedan att en sålön hade tagett dän
 lille seti sitt brä då dän var späd, på samma sätt.

SÄNDRE TILLFÖRLITLIGT

på samma sätt behandlade man brinsösten, män då
skulle denna nyfödsammansättning blandas med något
paffi och sammanröras, män endast några haår en
vecka eller sådär för var tillställning på tre gånger.
Så skulle man gnida hela kroppen med lika dan till-
ställning, och lika många gånger med ingivning
och lika med bad eller ingivning, vid samma
tider som för shervans bekämpande.
ögonsykkan botades entant med stomyalk den
skulle vara alldeles färsk man skulle bada på
ögonen med den ächte värma myalken så fort
man myalkat stätt, på badningen värkställes
morgnar och kvällar med märkt omslag, så att
icke dagen ges fiske ha någon värman på ögonen
så länge behandlingen pågår, män man måste
hålla på med behandlingen under ett ny och ett ned
tre gånger dagligen med regelbunden tid.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

MINDRE TILFÖRLITLIGT

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör sig om öronspräng och främsan hur man
 botade dessa synbudsammar med stamyälhet & öron-
 spräng där behandlades på så sätt att man endast
 spoutade in stamyälken strävt efter att den var mjöl-
 kadd och vedan medan den var mjälkvarm, den
 skulle skalle ligga på sidan medan mjälken fick
 fick upplåsa och fära sin värkan under en halv
 timma så vände man sig på andra sidan och
 fortsatte på samma sätt, på skalle man kulla på
 under en hel dag. Detta uppläste öronsprängett som
 var förarsatt utav sträng förhysning, män
 på detta sätt och denna behandling med värm stamyälke
 var det lätt att bota den värre plågan på högt ett dygn, -

dän i h. fräsan förhållanden mycket under våra färfä-
dars tid. Dän sjukdommen behöfde man under flyddna
tidar brata på trallhansens väg med byrhyard och
likvatten men dät var ju inte så hållbart ty dän
ham dät snart igår, men dän man tog till stamjöl-
ken och starkt brännvin hälften av varje sort ä mo-
made dät tillsammans och drack en mag vattredye
timma med samma sam man lig. derbäddad uti
vassa kläder så var man såhär på att dän vä-
ra sjukdommen snart ham uti retur och dät tog
en tid på fyrtio dagar efter en p. antlig behand-
ling under dänna tid, så var dät såhär att man
jick fri för dänna svårartade sjukdom menst
under ett år. fräsan hade dän egen skapen att dän
bröt väst på värsidan under mars och april
och var så svårartad att en kraftig mann orhade icke
hälla dän angräns uti sängen utav självrökning, —

MINDRE TILLFÖRLITLIG

Landskap: *Kalmar län* Upptecknat av: *B. G. Rellerman*
 Härad: *Göremåne* Adress: *Kalmar*
 Socken: *Silkhärda* Berättat av: *Anders Israelman*
 Uppteckningsår: *1932* Född år *1848* i *Silkhärda sk.*

Uppteckningen rör sig om stamjälken till trallbranst
 man begagnade stamjälken även till smydd mat ma-
 nan de vissa dagarna efter stött hade fått fram sitt
 fäl, si ygg han med tro och ärlighet säga det efter sam-
 men för var bande och hade den avskuten, säger
 anders israelman för si ygg fick vara med häpar
 mylkhade värren, det inträffade nionde, astonde,
 tjugosyonde dygnett efter fällets födelse, si det
 kvar någott säkert med dessa dagarna, si det var
 så att manan gjorde sin påhälsning just dessa nätter
 män för att förhindra det stött man övar inne-
 sidan på dörren till stallet med stamjälken blan-
 datt med gravgård och mansvamp det födde sin uppgift.

SMÄNDRE TILFÖRLITLIGT

garde man lät på dessa dagar hade man alltså ont
av mårn till att besöka stoen, man gagnade även
stammyälmen till skydd mot skogsnuan och trallen, för
så då man skulle ut på skändan skoga och jaga villt
behövde man inte räkna att skogsnuan kom och
villade där eller på annat sätt skickade fram
något föreställande villt, som i själva verket
endast var tralltyg, hade man trättat in händer
na och bäppipan med stammyäl och fånghuret i
sådan hant i myälmen då ville yäna skogsnuan
hålla sig på avstånd ty han påstod då att bli
träffad då skottet gick, efter som man även ha-
de insmatt skottvallen med mörmyäl, det var
och så samma förhållande med trallen, så gick här
var inget i vägen för för där som var beväpnad
på detta sätt. Nu kan man behöva endas insmätta nederdelen
på säcken med sådan tilluts, så fick han va tillfreds för trollgubbarna.

ANDRE TILFÖRLITLIG

ACC. N:R. 3592

83

Landskap: Blekinge
Härad: Mönsterås
Socken: Södra
Uppteckningsår: 1932

Upptecknat av: P. H. Putterman
Adress: Halmbyä
Berättat av: Anders Yrvelsson
Född år i: Saleboda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
11

Uppteckningen rör sig om nybörarna hans första myllning
då man första till nionde gången myllnade där han
som framfett sin halv lybelygt, d v s utan räskitt
vidtagna åtyårdor för mänispar att taga fram
halven, män allt hade gått lybelygt och väntargitt.
då hade man tre glödenke bid uti myllbotten
datta hade till uppgift att färdendra bänadde, walt
uti gur och spena, samt att trallhurar icke skulle man
na dia hvar, man använde och i första myllmisitt
med fränghout och vridastäl uti till att bada och
ingnida hela gurell med fär att icke någon trall-
facha skulle hanna myllmyllan eller ställa flen på
hann så att myllmen färvarn talatt hos där han

MINDRE TILLFÖRLITLIG

som rädhade ut för sådant trallari och som man hal-
lade det nerfattning, man trodde på att om inte dessa
ätyärdar vidtogs stod man i fara för att han blev
myölkstulen och var utskämd för all framtid.

andra myölk-målet delades upp i tre lika delar, en
del för halven efter han, och en del för gårdstamten
och en del lag husemodern till uppleändning av dän
örriga myölkmen från badugården. Sät hade till
uppgift att befrämja smörsmängden under hela året.
Bätt är dän myölk man fick första dagen efter kon-
de tre följande dagarna man fick dän renns m
r i myölk byttes varje målt i två lika delar, som
gavs halven en del mäd älmeparksvälling ut, och den
andra delen gick in i kätt med en vittlän uti dätta
skulle man använda till råpanbraka, aftar dessa
fyra dygn var myölkmen ren och kunde användas
för huskätt, med en yumpen vatten i bättar var giv man myölkade,

MINORE TILFÖRITLIGT

Landskap: Upptecknat av: *B. G. Rottenman*
Härad: Adress: *Kalmar*
Socken: Berättat av: *Anders Jönsson*
Uppteckningsår: *1932* Född år i *Salhoda*

MINRE TILLFÖRLITLIGT

Uppteckningen rör uppteckning om myälkens vörd.
för att värda och skydda myälmen för de trollmanster
andra invinnare plögade begagna sig utav för att
på trollmanster väg förminskade den smär och astgi-
vande försäntheten som myälmen innehållt och ge-
ra sig tillgoda därav. vilthet. Lika var några sällsynta
företag av granbinnorna på den tiden, för sådant
fick dem lära efter hand av sina fäder, med att
ställa ut dikarar, sk. trollkarar till att de grannens
här för att mota det svarde man in spendera
med sk. trollvatten man hade hämtat från en
dälig sten eller sk. rägnvatten där trollen plögade
tvätta sig, sådant vatten samtade man upp för många

ändamål och hans tillfångtagit i varje handken på
dän tiden, ja dätta vatten blandades med arna efter
hvar man bekte dän omkring hvarvett och sedan
brände dät på en stålplatta. Dät som där blev kvar
dät var ju ringa, men dät tog man väl vara på och
lade dät i vattnett för dät ändamål som myllär vämt
och varje gång man myllade tog man några droppar
av samma vatten i myllbåttan och även uti de härl
man silade upp myllken uti, uti myllhamman
låg alltid ett väderstäl och en uppspänd sax och tre vitt
länar på sina bestämda platser såsom skydd för
trallkast, mot myllkens förvarande, man sålde
alldrig någon myllke till någon utan förmögen
stående på öron utan att man slog några droppar
utan dät vattnett uti dän myllken till häparen,
icke hållas bekte man ostmyllke med sina grannsinnar
utan att man slog några droppar utan vattnett i myllken.

MINDRE TILLFÖRLITLIGT